

Rutin för rättelse och radering av personuppgifter

Alingsås kommun

Typ av styrdokument: Rutin
Beslutande instans: Stabschef
Datum för beslut: 2020-12-14
Diarienummer: --

Gäller för: Kommunövergripande
Giltighetstid: Tillsvidare
Revideras senast: --
Dokumentansvarig: Kommunjurist

ALINGSÅS
KOMMUN

Rutinen gäller för samtliga nämnder och styrelser i Alingsås kommun. Rutinen ska årligen ses över och vid behov revideras av kommunledningskontoret.

Allmänt

Enligt GDPR har varje registrerad person rätt till rättelse av sina personuppgifter och rätt att få sina personuppgifter raderade.¹ Personuppgifter är alla uppgifter genom vilken en person kan identifieras. En person vars personuppgifter är registrerade kallas för en registrerad person.

Den första delen av rutinen är en handläggningsrutin, och därefter finns ett bedömningsstöd som stöd i handläggningen.

Kontaktpersoner

Nedan nämns rollen GDPR-samordnare vilket syftar på den eller de personer som samordnar arbetet med hantering av personuppgifter för varje nämnd/styrelse inom kommunen. Denna roll återfinns och definieras i *Policy för personuppgiftshantering i Alingsås kommun*.

Kommunjurist ansvarar för kommunens GDPR-arbete och finns tillgänglig för frågor. Det går även att fråga dataskyddsombudet, som nås via funktionsbrevlådan dso@goteborgsregionen.se eller via telefonnummer som anges i telefonsystemet. GDPR-samordnare ansvarar för att hantera begäran om rättelse och radering av personuppgifter, och beslut fattas av den person som anges i delegationsordningen.

Handläggning

1. Begäran inkommer via e-tjänst till respektive nämnds funktionsbrevlåda. Begäran diarieförs av registrator och en bekräftelse skickas till den enskilde.
2. Begäran hanteras av varje nämnd eller styrelses GDPR-samordnare.
3. En begäran om rättelse eller radering av personuppgifter ska hanteras skyndsamt ("utan onödigt dröjsmål").²
4. Rätt till rättelse:
 - I. Är personuppgifterna korrekta eller felaktiga?
 - II. Om personuppgifterna är korrekta föreligger ingen rätt till rättelse. Det finns heller ingen rätt till rättelse om personuppgifterna är inaktuella.
 - III. Om personuppgifterna är felaktiga är våra möjligheter att rätta personuppgifterna beroende av vilken typ av handling det är. Se avsnitt 2.2 för hur bedömning sker.
5. Rätt till radering:
 - I. Är vi skyldiga att radera personuppgifterna enligt huvudregeln? Se avsnitt 3.2.1.
 - II. Är ett undantag tillämpligt? Se avsnitt 3.2.2.

¹ Art. 16 och 17 GDPR.

² Art. 16 och 17 GDPR.

- III. Har vi möjlighet att radera personuppgifterna? Se avsnitt 3.2.3.
- Att inte medge rättelse eller radering är ett delegationsbeslut som ska fattas enligt delegationsordningen. Om rättelse eller radering inte kan medges ska den registrerade personen informeras och motivering tydligt kommuniceras. Det räcker med att informera den enskilde om avslag, orsak till avslag och att beslutet är överklagbart. Fråga om den registrerade personen vill ha ett överklagbart beslut.
 - Ett överklagbart beslut ska på ett klart och tydligt sätt motivera varför begäran har avslagits. Beslutet ska innehålla följande besvärshänvisning:

Enligt 7 kap. 2 § dataskyddslagen får avslag på begäran att rätta personuppgifter enligt art. 16 GDPR eller avslag på begäran att radera personuppgifter enligt art. 17 GDPR överklagas till förvaltningsdomstol. Överklagandet ska lämnas in till [nämnd] inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet.

Överklagandet ska vara skriftligt och innehålla följande information:

- Namn, adress och telefonnummer
- Vilket beslut som överklagas
- Hur du vill att beslutet ska ändras

Överklagandet ska ställas till förvaltningsrätten i Göteborg, men ges in till [nämnd].

[Adress till nämnd.]

Bedömningsstöd

1. Rättsliga grunder för att hantera personuppgifter

Personuppgifter får endast hanteras om det finns en tillämplig rättslig grund.³ I Alingsås kommun behandlar vi personuppgifter främst för att det är nödvändigt för att utföra uppgifter av allmänt intresse eller för myndighetsutövning. Vi kan även behandla personuppgifter för att det är nödvändigt för att fullgöra avtal eller nödvändigt för att uppfylla en rättslig förpliktelse. Vi kan även behandla personuppgifter på den rättsliga grunden samtycke, vilket sker om ingen annan grund finns. För att kunna använda den rättsliga grunden måste den personuppgiftsansvariga även kunna bevisa att samtycke har förelegat. Ett samtycke kan när som helst återkallas.

2. Rätten till rättelse

2.1 Inledning

Som huvudregel ska samtliga personuppgifter vi behandlar vara både uppdaterade och korrekta. Vi är skyldiga att på eget initiativ se till att personuppgifter är korrekta.⁴ Rätten till rättelse innebär en rätt att få felaktiga personuppgifter rättade och i vissa

³ Art. 6 GDPR.

⁴ Art. 5.1 d GDPR.

fall även en rätt att komplettera ofullständiga personuppgifter.

För att en rätt till rättelse ska föreligga måste personuppgifterna i fråga vara felaktiga. Rätten till rättelse innebär inte en rätt att rätta inaktuella uppgifter. Inaktuella uppgifter kan till exempel vara en gammal adress, eller att en person har bytt efternamn i samband med äktenskap.

2.2 När får vi rätta personuppgifter?

Huvudregeln är att allmänna handlingar ska bevaras⁵, och de får därmed inte gallras (förstöras) utan lagstöd. Allmänna handlingar får gallras om det finns en gallringsföreskrift, vilket framgår av respektive nämnds dokumenthanteringsplan. Eftersom huvudregeln är att allmänna handlingar ska bevaras får ändringar inte ske i allmänna handlingar, eftersom det skulle förändra den ursprungliga handlingen.

Är aktuell handling en allmän handling?⁶

1. Förvaras handlingen hos nämnden? Om ja, gå vidare.
2. Är handlingen inkommen? Om ja, då är det en allmän handling.
3. Är handlingen upprättad? Det vill säga har handlingen
 - I. Expedierats (skickats utanför organisationen, både utanför Alingsås kommun och till annan nämnd eller styrelse)?
 - II. Tillhör handlingen ett ärende och har ärendet slutbehandlats?
 - III. Tillhör handlingen inte ett ärende men den har justerats eller färdigställts på annat sätt?
4. Om svaret på någon av ovanstående tre frågor är ja, så är det en allmän handling.
5. Diarier, journaler och andra liknande register är upprättade så fort en anteckning har förts in. Domar och andra beslut som ska avkunnas eller expedieras, är upprättade när så har skett. Protokoll och jämförliga anteckningar är upprättade när de har justerats eller färdigställts på annat sätt.
6. Minnesanteckningar, utkast och koncept är inte allmänna handlingar såvida de inte har expedierats eller tagits om hand för arkivering.

Om en handling inte är allmän finns det inget som hindrar oss från att rätta felaktiga personuppgifter. Vi är då skyldiga att rätta felaktiga personuppgifter enligt art. 16 GDPR.

Om handlingen är allmän finns en möjlighet att rätta uppenbara felskrivningar, räknefel eller andra liknande förbiseenden förutsatt att handlingen är ett beslut.⁷ Om begäran om rättelse rör en sådan typ av fel är det således tillåtet att rätta.

Även om det inte finns möjlighet att rätta personuppgifter i den ursprungliga handlingen går det alltid bra att upprätta en ny handling med korrekta personuppgifter.

⁵ 3 § arkivlagen.

⁶ Se 2 kap. 3-14 §§ tryckfrihetsförordningen för definition av begreppet.

⁷ 36 § förvaltningslagen.

Rätten till rättelse gäller inte för uppgifter i handlingar som har överlämnats till och arkiveras av kommunarkivet.⁸

3. Rätten till radering ("rätten att bli bortglömd")

3.1 Inledning

Enligt GDPR har varje registrerad person en rätt att få samtliga av sina personuppgifter raderade.⁹

3.2 När ska personuppgifter raderas?

Personuppgifter ska raderas om vi enligt huvudregeln är skyldiga att radera personuppgifterna¹⁰, inget av undantagen¹¹ är tillämpliga samt att vi får radera personuppgifterna enligt arkivlagstiftningen.

3.2.1 Huvudregel

Personuppgifter ska raderas om:

1. Personuppgifterna inte längre behövs för de ändamål som de samlades in för.
 - I. Enligt GDPR får personuppgifter endast samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Att ett ändamål är berättigat innebär att det finns en rättslig grund.¹² De rättsliga grunderna redogörs för i avsnitt 1.
 - II. Att bevara och arkivera allmänna handlingar är alltid förenligt med det ursprungliga ändamålet. Detta innebär att denna regel i princip inte är tillämplig på vår verksamhet, eftersom ändamålet att arkivera alltid finns.
2. Personuppgifterna är insamlade med stöd av den rättsliga grunden samtycke och samtycket återkallas.
3. Den registrerade invänder mot behandlingen enligt art. 21.1 GDPR.
 - I. Artikeln ger den registrerade rätt att invända mot behandling av personuppgifter som grundar sig på art. 6.1 e, d.v.s. personuppgifter som behandlas för att värna ett allmänt intresse eller för myndighetsutövning.
 - II. Den personuppgiftsansvarige behöver då påvisa avgörande berättigande skäl, till exempel att den personuppgiftsansvarige är skyldig att behandla personuppgifterna enligt lag, som ska väga tyngre än den registrerades intressen, rättigheter och friheter.
4. Personuppgifterna har behandlats utan rättslig grund.
 - I. Enligt GDPR måste personuppgiftsbehandling ha stöd i en rättslig grund. Rättsliga grunder kan vara t.ex. att behandling är nödvändig för att fullgöra en rättslig förpliktelse eller att behandling är nödvändig som

⁸ 7 b § arkivförordningen.

⁹ Art. 17 GDPR.

¹⁰ Art. 17.1 GDPR.

¹¹ Art. 17.3 GDPR.

¹² Art. 6 GDPR.

ett led i den personuppgiftsansvarigas myndighetsutövning.¹³ Som regel har personuppgifter behandlats med en rättslig grund, men det är viktigt att säkerställa att en rättslig grund finns.

5. Personuppgifterna måste raderas för att uppfylla en rättslig förpliktelse, som en gallringsföreskrift, se bl.a. respektive nämnds dokumenthanteringsplan.

3.2.2 Undantag

Vi är dock inte skyldiga att radera personuppgifter om behandlingen är nödvändig:

1. För att uppfylla en rättslig förpliktelse. En rättslig förpliktelse är en skyldighet som följer av lag eller avtal.
2. Som ett led i myndighetsutövning.
 1. Myndighetsutövning är typiskt sett beslut eller andra ensidiga åtgärder mot enskilda. Myndighetsutövning kan även ske mellan myndigheter, om en myndighet bedriver tillsyn mot en annan myndighet. Råd, upplysningar och andra uttalanden som inte är bindande är inte myndighetsutövning.¹⁴ En stor del av Alingsås kommuns verksamhet är myndighetsutövning, men det skiljer sig från nämnd till nämnd.
3. För att tillhandahålla hälso- och sjukvård och social omsorg.
 1. Både hälso- och sjukvårdslagen och socialtjänstlagen har egna bestämmelser om när och hur uppgifter ska gallras. Rätten till radering enligt GDPR gäller inte inom områden som regleras av till exempel hälso- och sjukvårdslagen, socialtjänstlagen och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade.
4. För arkivändamål av allmänt intresse, vilket innebär att bestämmelsen i princip inte är tillämplig hos kommunarkivet. För närarkiv behöver en bedömning enligt avsnitt 3.2.3 göras.
5. För att kunna fastställa, göra gällande eller försvara rättsliga anspråk. Det föreligger därmed ingen rätt till radering när det pågår en rättslig tvist eller under ett avtals giltighetstid.

3.2.3 Får vi radera personuppgifterna?

Utgångspunkten enligt arkivlagen är att allmänna handlingar ska bevaras. Allmänna handlingar får endast gallras om det finns en gallringsföreskrift, vilket ska återfinnas i dokumenthanteringsplanen eller lag. För bedömning av om det är en allmän handling, se avsnitt 2.2 andra stycket. Om det inte är en allmän handling finns inget hinder mot att radera personuppgifterna.

¹³ Art. 6 GDPR.

¹⁴ Prop. 2017/18:105 s 62.